

og dels ved at konvertere. Det kunde jo dog være, at den Fordel vil blive saa stor, at den fuldstændig er i Stand til at dække de 700,000 Kr., det ærede Medlem nævnte.

Octavius Hansen: Jeg kan ikke godt lade sidde paa mig, at det ærede 4de Medlem for 7de Kreds (Rottbøll) har sigtet mig for at beskyldte Biskop Absalon i hans Grav for noget uhæderligt; det var jo det, han gjorde. Der har været Tale om Biskop Absalon mange Gange i denne Sal, og der har været Tale om, at denne Tiendebyrde, som er lagt paa forskellige Ejendomme, er et Trællemærke, der skriver sig enten fra Biskop Absalon eller fra Knud den Hellige eller, som Biskop Sthyr en Gang sagde herinde, endogsaa fra Gorm den Gamle eller før den Tid. At jeg, samtidig med, at jeg glædede mig over, at vi havde faaet saadan en smuk Statue af Biskop Absalon hernede paa Højbroplads, skulde være med til at sigte ham for at have sat Trællemærke paa Jorden, det tager det ærede Medlem fuldstændig fejl i. Men jeg ser, hvad det er, det ærede Medlem og andre Herrer komme ind paa, det er det, at de sige: Uretfærdigheden og det skammelige, om man vil, det er ikke det, at der i sin Tid blev lagt Tiende paa, selv om denne Tiende ikke blev lagt paa al Jord — og det blev den vistnok ikke, der var vist adskillig Jord, der blev undtagen den Gang i Biskop Absalons Tid — men det er det, at man senere, navnlig i Reformationens Tid, har tilladt visse af de daværende Samfundsklasser, den, man kaldte Adelen, at knibe ud med deres selvejende Ejendomme, saaledes at de ikke længere kom til at betale Tiende, og det er det, man vil bort fra. Ja, men det kunde jo ske paa en anden Maade end ved at hæve Tiende, Man kan jo lægge Tienden paa Godserne, paa Adelens Jord. Muligvis kommer man saa til at gøre det, man gjorde i 1851, eller naar det var, at betale fuld Erstatning — det gjorde man da den Gang, hvori der i øvrigt var noget vist latterligt — men det tror jeg dog ikke, at det ærede Medlem vil være med til at anbefale. Nej, lad os blive enige om, at den Tiendebyrde, der nu hviler paa de enkelte Ejendomme, og som ikke en Gang hviler til Fordel for det offentlige, men som kun hviler til Fordel for private, for Kirken og Præsten o. s. v., blot er en Grundbyrde lige som saa mange andre Grundbyrder, der hvile paa den faste Ejendom, og navnlig paa Jorden i Danmark, og det er i og for sig en meget for-

nuftig og rimelig Afgift. Thi de, der ikke ere overdrevent store Kapitalister — og det er jo os fæle Kjøbenhavnere, der have disse store Kapitaler — for at blive ved det Ord, der er brugt flere Gange, Bønderne, de, der ikke have de store Kapitaler, de maa jo være himmelglade ved at faa deres Jord med de fornødne Byrder paa, saaledes at de kunne overkomme det for de Midler, de kunne skaffe til Veje. Kunne de faa en god Prioritet i deres Ejendom, saa er det en herlig Ting for dem, men endnu bedre er det dog at have en Grundbyrde som Tienden. Den generer dem ikke i mindste Maade i deres daglige Drift. Det er en ren Idé, det er Sentimentalitet det hele, hvilket overhovedet gælder om det, som de Herrer ere saa tilbøjelige til at komme ind paa her, naar de tale om Bondestanden. — Og saa sagde den ærede Ordfører (Johansen), at jeg kender ikke til Bondestanden, og at jeg hører ikke til Bondestanden. Jeg er i det mindste lige saa god en Bonde som det ærede Medlem. Mine Forfædre vare Bønder, jeg ved ikke, hvad hans var — jeg ved ikke en Gang, om han selv er Bonde. Men er det noget her i Danmarks Rigsdag i dette Aarhundrede at komme og tale om Stænder og Bondestanden o. s. v. Skulle vi her skelne mellem Stænderne? Nej, vi ere danske Mænd alle sammen, og vi ere lige gode, enten vi ere fødte i Kjøbenhavn eller paa Landet, enten vi ere Højesteretssagførere, som der blev sagt, eller Bønder. . . (Afbrydelse af *Jørgensen*) . . . Ja, jeg vilde blot ønske, at Folk i Kjøbenhavn havde det lige saa godt som mange Bønder.

Maa jeg blot sige et Ord endnu. Naar vi lade Tiendebyrden hvile ganske rolig, som den har hvilet hidtil, saa ved jeg ikke noget Menneske, der vilde generes derved. Jeg har ikke hørt andet, end at disse stakkels Tiendejere, Tiendetagerne, kunne blive nødte til at galoppere temmelig meget rundt i Landet for at faa deres Tiende ind, men det gælder jo virkelig enhver, der har Smaaabeløb at indkassere; men saa antager han en dygtig Inkassator og er glad til, men han gaar ikke hen og kaster sine Penge bort, fordi han har lidt vanskeligt ved at faa dem ind. Jeg har endnu ikke, heller ikke i Dag, set paavist noget Punkt, hvor Tienden virkelig skulde være en Gene i nationaløkonomisk Henseende, en virkelig Byrde paa Ejendommene, endsige et Trællemærke — det er der ingen, der har paavist — og ingen har paavist, i hvilken anden Hen-